

ನಯಸೇನ ಕಂಡಂತೆ ಕಳ್ಳತನದ ಅಪರಾಧ ಕೃತ್ಯಗಳು

ಡಾ. ಎಚ್. ಎಮ್. ಚನ್ನಪ್ಪಗೋಳ
ಸಹ ಪ್ರಧಾನಕ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಲಿಂಗರಾಜ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ (ಸ್ವಾಯತ್ತ)

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಳ್ಳತನ ಅಥವಾ ಚೌರ್ಯಕರ್ಮ ಒಂದು ನಿಂದ್ಯ ಮತ್ತು ದಂಡನಾರ್ಹ ಅಪರಾಧ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದು ನಿಂದನಾರ್ಹ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೊಂದು ಕಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಉದ್ದೇಶಭೇದದಿಂದ ಪ್ರಶಂಸನಾರ್ಹವಾಗಬಹುದಾದ ಈ ಚೌರ್ಯ ಕರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನರು 64 ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದಂತಿದೆ. ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ ಹಾಗೂ ಷಣ್ಮುಖಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಚೌರ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರಪಟಶಾಸ್ತ್ರ' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಿದ್ದಿತು.

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿ ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ಮುಂತಾದ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ದಂಡನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲಲಿತಾಂಗನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಗನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಇಳಿದ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ರಾಜನಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡುವ, ಈ ಕುರಿತ ರಾಜನ ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ದಂಡನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅರಿಮಥನನೆಂಬ ಅರಸನ ಮಗ ಲಲಿತಾಂಗನು ಚಿಕ್ಕವನಿರುವಾಗಿನಿಂದಲೂ ರಾಜನ ಮಗನೆಂಬ ಗರ್ವದಿಂದ

ಪುರಜನಮಂ ಪರಿಜನಮಂ

ಕರಮುಕ್ಕಿಂ ಪಿಡಿದು ತನ್ನ ಗಣೆಗಳ್ತಾನುಂ

ಪರಿಭವಿಸಿ ಬಡಿಯಲರಸನು

ಮರಸಿಯುಮಳ್ಳರ್ತು ನೋಡುತಿರ್ಪರ್ನಗುತುಂ

ಎಂಬಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಗ ಕೆಟ್ಟ ಗೆಳೆಯರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ನಗರದ ಜನರನ್ನು ಗೋಳು ಹುಯ್ದುಕೊಂಡರೂ ಬೆದರಿಸದೇ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟು ನಗರದ ಎಲ್ಲ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಗಾಣೆಗರನ್ನು, ಹೂವಾಡಿಗರನ್ನು ಕಂಚುಗಾರರನ್ನು ಹೇಂಡವನ್ನಿಳಿಸುವ ಈಡಿಗರನ್ನು ಪಟ್ಟಣದ ಸೂಳೆಯರನ್ನು ಸೀರೆ ವರ್ತಕರನ್ನು ಮಣಿಗಾರರ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು, ಅಗಸರನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ 'ಉರಿಯುತ್ತಮಿದರ್ ಲಲಿತಾಂಗನ ಪೊಲ್ಲವೆಯಂ ಕಂಡು' ಪೊಳಲೆಲ್ಲಮಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಮಾಗೆ ಬೆಟ್ಟದ ನಡುವೆ ಪರಿವ ಪೆರ್ದೊರೆಯಂತೆ ನೆರೆದೆಲ್ಲಮೊಂದಾಗಿ ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದೂರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಅರಸ ಮಗನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಅವನ ಕುಕೃತ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಲಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ರಾಜನು 'ಮೋಹದಿಂದ ನೀಂ ಮಾಡಿದ ಪಲವು ಪೊಲ್ಲಮೆಗಳಂ ಸೈರಿಸಿದೊಡಂ, ನೀಂ ಕೊರ್ವಿಗಾಳಿಯೊಳ್ಳೂಡಿದ ಕಿರ್ಚಿನಂತೆ ಸಳ್ಳುರಿದು ಬಾಳುತ್ತಲಿರುವೆ. 'ಇನ್ನೆನ್ನಾಳ್ಳ ದೇಶದೊಳಿರದೆ ಪೊರಮೊಟ್ಟು ಪೋಗೆಂದು ಜಡಿದು' ನುಡಿದನು.

ಆಗ ಅವನು ವಿಜಯಪುರಮಂ ಪೊರಮಟ್ಟು ಪೋಗಿ ನೇಪಾಳ ದೇಶಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಮುನ್ನಿನ ಕಳ್ಳರೆಡೆಗೆ ತಾನೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ ತನಗವಕೂರ್ಮೆಯಿಂದಪದೇಶಂಗೆಯ್ದಜನ ಘಟಿಕೆಯಂ ಸಾಧಿಸಿ ತದ್ವಟಿಕಾ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ದೃಶ್ಯರೂಪಂ ಕೈಕೊಂಡು ಜಗಮೆಲ್ಲಮಂ ಮೊಟ್ಟನಾಗಿ ಕಳ್ಳ "ಅಚಿಜನಚೋರ"ನೆಂದು ಕುಖ್ಯಾತನಾದನು. ಮುಂದೆ ರಾಜಗೃಹ ಎಂಬ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸೌಂದರಿ ಎಂಬ ಸೂಳೆಯ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿಡುಚಾಕಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಅರಮನೆಯ 'ಜ್ಯೋತಿಪ್ರಭೆ'ಎಂಬ ವಜ್ರದ ಪದಕವನ್ನು ಕದಿಯಲು ಹೋಕಿ ದಂಡಕನೆಂಬ ತಳಾರನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಪದಕವನ್ನು ಬೀಸಾಡಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾದರಕರಣದಿಂದ ಲಂಗಿಸಿ ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ಸೃಶಾನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗಗನಗಾಮಿನಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವರಸೇನನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ತಾನೂ ಗಗನ ಗಾಮಿನಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥೆಯ ಸಾರ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೀಗಿದೆ. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಇನ್ನೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದ ತಂದೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಬಲ ಅದರ ದುರುಪಯೋಗವೂ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮಗ ಕಳ್ಳನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಕಳ್ಳನಿಂದ, ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಜನರಿಗಾಗುವ ತೊಂದರೆ, ಜನರು ಬೇಸತ್ತು ರಾಜನಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡುವುದು, ರಾಜನು ಮಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ತಿದ್ದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು, ಕೊನೆಗೆ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡದೇ ಮಗನೆಂಬ ಮೋಹದಿಂದಾಗಿ ಗಡಿಪಾರಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸುವುದು. ಮಗ ಲಲಿತಾಂಗನು ಗಡಿಪಾರಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯ ನಂತರವೂ ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳನಾಗಿ ಅಂಜನಚೋರನಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು, ಸೂಳೆಯ ಸಹವಾಸದ ಕಾರಣದಿಂದ ದುಸ್ವಾಹಸದ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು,

ಕಳ್ಳತನದ ಪರಮಾವಧಿಯಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕಥಾ ಉದ್ದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿ ಜೈನದೀಕ್ಷೆ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳು ಕೆಡಲು, ಕಳ್ಳರಾಗಲು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳೇ ಕಾರಣರು, ಊರ ಹೊರಗಿನ ಉದ್ಯಾನ ಕಳ್ಳರ, ಪುಂಡರ, ಬಿಲ್ಲರ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವುದು. ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಯಜಮಾನನೇ ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆಯುವುದು, ಕಳ್ಳರು ಸೂಳೆಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡುವುದು, ಕಳ್ಳರನ್ನು ಸೆರೆಗೊಂಡು ಒಯ್ಯುವುದು, ಅಪರಾಧಿ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ದಂಡನೆ ಮಾಡದಿರುವುದು, ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ದೂರು ಕೊಡುವುದು, ರಾಜನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ರಾಜನು ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ರೀತಿ, ತಳವಾರನು ತನ್ನ ಊರಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಣೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು, ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಮೀರಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ರೀತಿ, ಕಳ್ಳರು ಅಂಜನ, ಘಟಿಕಾ, ಪ್ರತಿ ಅಂಜನ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು, ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವೂ ಒಂದೆಂಬುದು, ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷಿಕೃಂತ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷವೇ ಇಷ್ಟವೆಂಬುದು, ತಳವಾರನು ಅಂಜನ ಜೋರನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿರುವುದು, ಕಳ್ಳನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು, ವಿದ್ಯಾಧಿಕರಣ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಜಿಗಿದು ಹೋಗುವುದು, 32 ರೀತಿಯ ಆಯುಧಗಳು ಹೀಗೆ ಈ ಕಥೆ ಕಳ್ಳತನ ಕಳ್ಳರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆ, ತಳವಾರರ ಪ್ರತಿಸಾಧನೆ, ಅಪರಾಧ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ ಮುಂತಾದ ನ್ಯಾಯಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.¹

ಇಲ್ಲಿಯೇ ಜಿನದತ್ತ ಮುನಿಗಳು ತಾವು ವಿದ್ಯೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಲಲಿತಾಂಗನ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಾಗ ಬರುವ ಕಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಳ್ಳತನದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ ಮಗ ಧನ್ವಂತರಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಪುರೋಹಿತನ ಮಗ ವಿಶ್ವಾನುಲೋಮರೆಂಬವರು ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದು, ಕೆಟ್ಟವರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ಗೆಳೆಯರು ಕಳ್ಳತನದ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಿದ್ದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲರಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜನ ಎದುರಿಗೆ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊರೆದಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ರಾಜಮನೆತನದ ದಿವ್ಯ ರತ್ನಗಳನ್ನೇ ಕದಿಯುವಾಗ ತಳವಾರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ತಳವಾರನು ಅವರನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನು ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ, ರಾಜ ಪುರೋಹಿತನ ಮಗನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮರಣ ದಂಡನೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸದೇ ಗಡಿಪಾರಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿರುವುದನ್ನು, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು '..... ಕೊಲೆಯನಿರ್ಮೆಗೆ ಮಾಣ್ಣೆಂ ನಿರುತಂ ನೀವೀರ್ವರುಮೀ.... ಪುರದಿಂ ಪೊರಮಟ್ಟು ಪೋಗಿಮಿದೊಡೆ ಕೊಲ್ವಂ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.²

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಕೆಟ್ಟವರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಇಬ್ಬರೂ ಗೆಳೆಯರೂ ಕಳ್ಳತನದ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಿದ್ದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲರಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜನ ಎದುರಿಗೆ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊರೆದಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ರಾಜಮನೆತನದ ದಿವ್ಯ ರತ್ನಗಳನ್ನೇ ಕದಿಯುವಾಗ ತಳವಾರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ತಳವಾರನು ಅವರನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನು ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ, ರಾಜ ಪುರೋಹಿತನ ಮಗನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮರಣ ದಂಡನೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸದೇ ಗಡಿಪಾರಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿರುವುದನ್ನು, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈ ಕಳ್ಳರು ಐನೂರು ಜನ ಬಂಟರಿಗೆ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ, ಈ ಬಂಟರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ನಾಯಕನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುವ ಹುನ್ನಾರ ಮಾಡಿ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸುರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ ಬೆರೆಸಿ ತಂದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಲಕ್ಷಾರ್ಹ. ನಾಯಕರನ್ನು 'ಚೋರಸೈನ್ಯಾಧಿಪ' ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬೇರೆಯವರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳು, ಆಸ್ತಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಕೂಡ ಇದೇ ಕಥೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಧನ್ವಂತರಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು 'ಕವಾಟೋದ್ಭಾಟನ' ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಕದವ ತೆಗೆದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.³

ಹೀಗೆಯೇ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವ ಗುಂಪು ಅವರು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವ ರೀತಿ, ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಅದನ್ನು ಕದಿಯಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ಕದಿಯಲು ಸವಾಲು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು, ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸವಾಲನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಜೈನ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಲು ಅತೀ ಕಷ್ಟತಮ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದು, ಕಳ್ಳನಾದವನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾ ಸಾಧನೆ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದನ್ನು ಧರ್ಮಾಮೃತದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಳ್ಳತನದ ಪ್ರಸಂಗವೊಂದರಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.⁴

ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತ ಕಳ್ಳನೊಬ್ಬನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕದಿಯಲು ಏನೆಲ್ಲ ಕಸರತ್ತು ಸಾಹಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಕ್ಕಳೇ ಕೆಟ್ಟವರಾಗಿ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ, ಕಳ್ಳರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಅವನ್ನು ದೋಚಲು ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ, ಊರಿನ ತಳವಾರರು ಸದಾ ಜಾಗೃತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕದ್ದು ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಪನೆಂಬ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಮಾಡಲು

¹ zSÀªAiÀðªAAÈVÀ: D.6, ¥À.7-153, ¥ÀÀ.109-144

² zSÀªAiÀðªAAÈVÀ: D.2, ¥À.161-167, ¥ÀÀ. 148-150

³ zSÀªAiÀðªAAÈVÀ: D.2, ¥À.161-167, ¥ÀÀ. 148-150

⁴ zSÀªAiÀðªAAÈVÀ: D.6, ¥À.113-126, ¥ÀÀ.369-399

ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳನಾದವನು ಆಸೆಗಾಗಿ ಕದಿಯಬಾರದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕದಿಯಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶ, ಹಾಗೆ ನಿಜವಾದ ಕಳ್ಳ ಹೀನ ಧೈರ್ಯ ತಾಳಿ ಕದಿಯದೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ಕದಿಯಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಕೂಡ ಗಮನಾರ್ಹ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ತಳವಾರನು ಆತನಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮೋಸ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು, ಹಾಗೆ ಮೋಸ ಹೋದಾಗ ಆ ತಳವಾರನನ್ನು ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಟೀಕಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಕಥಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಣಾತ ಕಳ್ಳನ, ಆತನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿವರವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಧರ್ಮಾಮೃತದ ಏಳನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಕಳ್ಳನೊಬ್ಬನ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಳ್ಳನು ಸೂಳೆಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿ, ಆಕೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊರಳ ಹಾರವನ್ನು ಕದ್ದು ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ಕಳ್ಳನನ್ನು ನೋಡಿದ ತಳವಾರ ದೊಣ್ಣೆ, ಕಲ್ಲು, ಗುಂಡುಗಳಿಂದ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸದಾ ಜಾಗೃತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ತಳವಾರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳನು ತಾನು ಒಮ್ಮೆ ಬದುಕಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಸರವನ್ನು ಎಸೆದು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತಾನು ಓಡಿಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನಿರಪರಾಧಿಯಾದವನು ಅಪರಾಧಿಯಂತೆ ಕಂಡಾಗ ಆತನು ರಾಜನ ಮಗನಾಗಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುವುದನ್ನು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು ಆತನನ್ನು ದೋಷಿ ಎಂದು ನಿರ್ದರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಗನೆಂಬ ದರ್ಶಿನಿಯಿಂದ ಕುಕೃತ್ಯ ಎಸಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ 'ನಾನರಸನ ಮಗನೆಂಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನರಸಂ ಕಳ್ಳೊಡಂಕೊಲ್ವನಲ್ಲೆಂದು ಸೊಕ್ಕಿ' ಎಂಬ ತಳವಾರನ ಮಾತಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಕಳ್ಳತನ ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದರೂ ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ; ಅರಸನ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳೆಂದರೂ ಕೇಳದೇ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮಾಮೃತದ ದ್ವಾದಶಾಶ್ವದಲ್ಲಿ ಜಿನದತ್ತಶೆಟ್ಟಿ ಎಂಬವನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯಪಟ್ಟು, ತನ್ನ ಮಗನು ಕದ್ದ ಧನರಾಶಿಯನ್ನು ಈತನೇ ಕದ್ದಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಉಪಾಯವಾಗಿ ಆತ ಕದ್ದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕುತ್ತರವಾಗಿ ಮುನಿಯೂ ಕೂಡ ತಾನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲ; ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವೃಥಾ ಸಂಶಯ ಪಡುತ್ತಿಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ತಾನೂ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುನಿ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನದ ಪ್ರಸ್ಥಾಪವಿದೆ. ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ ಮಗುವೊಂದು ದಿನಾಲು ಮೈಮೇಲೆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಂಗಳದಲ್ಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಕಂಡ ನೆರಮನೆಯಾಕೆ ಆಭರಣಗಳ ಆಶೆಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಂದು, ಆಭರಣ ಪಡೆದು, ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಊರಿನ ಎತ್ತಿನ ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಹೆಣವನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಎತ್ತಿನ ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡ ಜನ ಅದೇ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಎತ್ತನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 'ದಿವ್ಯ'ದ ಮೂಲಕ ಆ ಎತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿಯೆಂದು ಸಾಧಿತವಾದಾಗ ತಳವಾರನ ಮೂಲಕ ನಿಜವಾದ ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ಕೊಲೆಗಾರ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.⁵ ಹೀಗೆ ಹೆಂಗಸರೂ ಕೂಡ ಕಳ್ಳತನದ ಅಪರಾಧ ಎಸಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತ ಕಾವ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಳ್ಳತನದ ಅಪರಾಧದ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

⁵ zSÀ^aÀiÁ^oÀÄÈvÀ: D.7, ¥À.83-93, ¥ÄÄ.455-458

⁶ zSÀ^aÀiÁ^oÀÄÈvÀ: D.12, ¥À.113-117, ¥ÄÄ. 839-840